

דרוש ג'

בענין הנסירה, ובו נשלים לבאר ענין הנסירה, שנתבאר בדרוש שקדם לזה. ולכן נבאר כל ענין עשרת ימי תשובה, שמן ראש השנה ליום הכפורים. כי הנה ענין הנסירה, נמשכת בעשרה ימים אלו. הנה נתבאר בדרוש שקדם, כי ענין הנסירה, היא להסיר כל בחי' הדינין אשר באחורי ז"א, אל הנקבה. וישאר ז"א בבחי' חסדים. ונוק' בבחי' דינין. ואח"כ אנו ממתקים ומבסמים את הדינין אשר בה.

ודע, כי בדרוש השופר, יתבאר ענין הנסירה, בתכלית הביאור. אבל בדרוש הג' של חג הסוכות, שם נתבאר בדרך קצרה, כל בחי' הדורמיטא. והחיבוק בשמאל, בסוד שמאלו תחת ראשי. והנסירה וחיבוק הימין באר היטב, אלא שהוא דרך קצרה. ולכן צריך שתעיין שם היטב. והנה בכל עשרה הימים אלו, זו"ן עומדים אב"א, מן החזה שלו ולמטה, לפי שלא נגמרה מלאכת הנסירה עד יוה"ב, כמו שיתבאר.

והנה בענין נסירת הדינין האלו, יש ב' בחי': הא' הוא, להמשיך כל הדינין שיש בכתר שבו, וליתנם בכתר שבה, ושל חכמה שבו, בחכמה שבה. וכן עד"ז, עד תשלום י"ס שבו, בי"ס שבה. בחי' הב' היא, כי הנה בחי' הי"ס שבה, הם עומדים מן החזה שלו ולמטה, וא"כ צריך שהדינין שבחצי התחתון דת"ת שבו, ינתנו בכתר שבה. והדינין שבפ"א דנצח שבו, בחכמה שבה. וכן עד"ז, עד תשלום הנה"י שלו, בכל שיעור קומת שלה.

ונבאר ענין ב' בחי' אלו, איך נעשות בי' ימים אלו, גם יתבאר היטב מפורש, אופן מלאכת הנסירה. הנה ביום א' דר"ה, שהוא יום ו' שנברא בו אדה"ר, אז הפיל ה' תרדמה על ז"א, כדי לנסור את הנוק', העומדת באחוריו. וזה ענין אופן נסירתה כי בתחילה היו הדינין האלו, באות לה ע"י ז"א, שנותן לה בחי' הגבורות אשר בדעת שלו, יען כי אימא עילאה היתה מתפשטת בו. אבל עתה שנפלה עליו תרדמה, ונסתלקו ממנו אימא עילאה, וגם נסתלקו ממנו המוחין שלו שהיו בתוכה, בתוך התפשטות נה"י דאימא עילאה בו כנודע, ואז גם עטרא דגבורה שבדעת, נסתלקה ממנו. ואחר הסתלקותו מתוכו, מתפשטת אימא עילאה בבחי' הנה"י שבה, תוך הנקבה עצמה. ואותם הגבורות דעטרא דגבורה, נמשכין

אליה ע"י הבינה, שלא ע"י ז"א. וכמ"ש זה היטב, בברכת המפיל
חבלי שינה בו, וע"ש היטב.

גם יתבאר לקמן בענין כוונת השופר, כי שם נתבאר ענין מה
שנסתלק מן ז"א, שהם בינה ועטרא דגבורה, להכנס ברישא
דנוק'. אבל מזה חכמה ועטרא דחסד, נשארו בסוד אור מקיף על
רישא דז"א. והרי איך נסתלקו הדינין והגבורות מז"א, שהיו הולכות
לצד אחוריו, להכנס ולהתפשט בנקבה, ועי"כ היו מחוברים אב"א.
ועתה בהסתלקם מתוכו, ונכנסו בה שלא ע"י ז"א, נפרדת וננסרת
מאתו, וניתנו בה כל הגבורות ההם. נמצא, כי נתינת הדינין
והגבורות בה, שלא ע"י ז"א, היא גורמת אל הנסירה, שתפרד ממנו,
כי אינה מקבלת ממנו דבר. וב' דברים אלו, שהם נתינת הגבורות
בה, והנסירה, נעשו כאחד.

דרוש ג'

בדרוש זה תבואר מלאכת הנסירה, כיצד ואימתי נעשים כל פרטיה. ונקדים לבאר מהותה בדרכי קצרה.

בשעה שעומדים ז"א ונוק' אח' באח' בכותל אחד, מקבלת נוק' הגבורות הכריכות לה (א) מז"א בעלה דרך אחוריו. וז"א עלמו מקבל כל המוחין, ע"י נה"י לאימא. כיצד, נה"י לאבא ובתוכם מוחין לאבא, מתלבשים תוך נה"י לאימא שבהם מוחין לאימא, ונכנסים כך אל תוך ז"א. וד' מוחין הן, חכמה בינה, ודעת הכלולה מחסדים וגבורות. מוח החכמה מונח בנלח, ומשפיע לז"א חח"ן, פרק א' דנלח משפיע חכמה, פ"ב חסד, ופ"ג נלח. מוח הבינה מונח בהוד, ומשפיע לז"א בג"ה, פרק א' בהוד משפיע בינה, פ"ב גבורה, פ"ג הוד. ודעת מונח ביסוד, עיטרא דחסדים מימין היסוד, ועיטרא דגבורות משמאל, ומשפיע לז"א דח"י, פרק א' ליסוד משפיע דעת, פ"ב תפארת, ועטרת היסוד יסוד.

והנה כ"ז שדבוקים זו"נ אב"א, אין יכולים להזדווג, ולכן כריכים להפרד ולהתנסר זה מזה כדי שיוכלו לעמוד פנים בפנים. ומתחילה נופל תרדמה הנקראת דורמייטא, על ז"א, והוא, שיואלים הימנו כל המוחין, "ואז ז"א ישן כי נסתלקה ממנו חיותו הגז' באופן כי אור הפנימי שלו חזר לעלות ונעשה אור מקיף עליו" (ב) (לשון הרב ריש דרוש ח').

אח"כ נכנסים נה"י לאימא ובהם בינות וגבורות אל תוך נוק', וע"י שמקבלת המוחין ידיה שלא ע"י ז"א נפרדת הימנו, שאין כריכה עוד אליו, וזו הנסירה. ופרטי עניינים אלו מבוארים בדרוש זה.

א. הנסירה לכל פרטיה

בענין הנסירה, ובו נשלים לבאר ענין הנסירה שנתבאר בדרוש שקדם לזה. ולכן נבאר כל ענין עשרת ימי תשובה שמן ראש השנה ליום הכפורים, כי הנה ענין הנסירה נמשכת בעשרה ימים אלו. נתבאר בהקדמה, כי הנסירה היא מה שנקנסים המוחין אל תוך נוק' שלא ע"י ז"א, ונמשך כל זה עשרה ימים (ג).

עיונים והוספות

א. המוחין הם מ"ה וצ"ן דמ"ה ומ"ה וצ"ן דצ"ן, ויצואר להלן. והגבורות שנותן ז"א לנוק' באופן דאחי באחי נקראים צ"ן דצ"ן.

ב. ונעשה כאדם הישן, שאין צין ער וצין ישן אלא מה שיאלו הימנו המוחין.

ג. והוא שלא כבכל ימות השנה, שנעשה הכל מיד. כי צתיצת 'באצה' נעשה הנסירה, ומיד כשאומרים מלך עוזר ומושיע ומגן, יולאים המוחין מהנוק' וחוזרים לז"א. אך בראשית השנה,

ביום א' דר"ה נסירת כתר, ביום ב' חכמה, ביום ג' בינה, ביום ד' לעת, ביום ה' חסד, ביום ו' גבורה, ביום ז' תפארת, ביום ח' נלח, ביום ט' הוד יסוד ומלכות, וביום כ' נסירה דבחי' פנימיות (ד). הנה נתבאר בדרוש שקדם כי ענין הנסירה היא להסיר כל בחי' הדינין אשר באחורי ז"א אל הנקבה. בחי' חילוניות הז"א הוא בחי' דינים, ומשם מקבלת הנוק' גבורות השייכים לה, בעת עמדם אח' צאח'. וע"י הנסירה יולאים הימנו אוחס הגבורות, ומקבלתם נוק' מנה"י דאימא שלא על ידי ז"א. וישאר ז"א בבחי' חסדים ונוק' בבחי' דינין, ואח"כ אנו ממתקים ומבסמים את הדינין אשר בה.

ודע כי בדרוש השופר יתבאר ענין הנסירה בתכלית הביאור. אבל בדרוש הג' של חג הסוכות, שם נתבאר בדרך קצרה, כל בחי' הדורמיטא, והחיבוק בשמאל בסוד שמאלו תחת ראשי, והנסירה, וחיבוק הימין, באר היטב, אלא שהוא דרך קצרה, ולכן צריך שתעיין שם היטב. הדורמיטא, פי' תרדמה, והיא יציאת כל המוחין מז"א, וע"י זה נעשה דבחי' שניה, כמבואר בהקדמה. והחיבוק בשמאל בסוד שמאלו תחת ראשי, היינו כניסת מוחין שמאליים אל נוק' ע"י נה"י דאימא, ונקרא חיבוק ז"א לנוק' בשמאל, מאחר והם מוחין שמאליים שהיו אצלו ועתה הם אצלה (ה). ויותר נראה לבאר כוונתו דהיינו כניסת המוחין לנוק'

עיונים והוספות

נמשכת הנסירה כל עשיית. ואע"פ שצחק"ש כבר יולאים המוחין מהנוק' וחוזרים לז"א כפי שיתבאר, עכ"ז נמשכת עדיין הנסירה כל עשרת הימים. ומה"ט אומרים בעשיית 'המלך הקדוש', דהמלך רומז למידת המלכות, וצימים אלו הקדושה, המוחין, מונחים במלכות. משא"כ כל ימות השנה, שמונחים המוחין בז"א אומרים הא-ל הקדוש, דהא-ל היינו ז"א, והוא הקדוש, שבו מונחים המוחין.

ד. ונעשית בלחש וחזרה דמנחה ובלחש דנעילה, אצל שאר התפילות פועלים בנוק' האמיתית הנקראת נקודה החמישית, ואכ"מ.

ולכן מצינו ראינו אצל הצדיקים כי תפילת מנחה התפללו במהירות, מאחר וכל צחינות הנסירה כבר נעשו, ולא נותרה אלא נסירה בפנימיות הנעשית בנקל.

ה. החיבוק הנזכר בכל מקום היינו מוחין דפנים הבאים מז"א לנוק'. חיבוק הימין היינו שמקבלת נוק' מז"א מוחין דחש"ן, חיבוק השמאל מוחין דבג"ה, וחיבוק דאמלע מוחין דדח"י.

ויש להבין כוונתו בכאן, דהנה העם דקבלת הנוק' מוחין אלו הגז' נקרא חיבוק, שמחבק הז"א לנוק' ונותן לה המוחין הללו דפנים. אך כאן מיירי קודם הנסירה עדיין, ואז ליתא למוחין דפנים כלל, ואין באים המוחין אליה מז"א אלא מאימא. ויש לדחוק ולפרש דמיירי בשעת הנסירה עצמה, שמקבלת נוק' מוחין שמאליים שהיו עד עתה אצל ז"א. ולכן נקרא חיבוק דשמאל שהם מוחין שמאליים בלבד, ואע"פ שלא באו מז"א עצמו לנוק' אעפ"כ נחשב חיבוק, דמ"מ מוחין שהיו עד עתה אצלו מונחים בעת אצלה.

ע"י ז"א בתק"ש, כפי שיבואר להלן ענין זה (ו). והנסירה, במה שמקבלת המוחין שלא ע"י ז"א מתנסרת הימנו שאין לריכה לו עוד, וכנ"ל. וחיצוק הימין, המשכת החסדים לזו"ג, ויבוארו עניינים אלו בדרכים הנכונות. והנה בכל עשרה הימים אלו זו"ן עומדים אב"א מן החוזה שלו ולמטה לפי שלא נגמרה מלאכת הנסירה עד יוה"ב כמו שיתבאר. אע"פ שביום ראשון כבר נכנסו נה"י לאימא אל תוך נוק', מ"מ אינה ננסרת כולה ע"י עד יוה"ב (ז), וכ"ז שלא נגמרה הנסירה אין יכולים לבוא פז"פ.

ג. נסירה מספירה לספירה ומפרק לספירה

והנה בענין נסירת הדינין האלו יש ב' בחי'. ונקראים נסירה מספירה לספירה, ונסירה מפרק לספירה. וב' בחינות אלו לריכה נוק' לקבל. פי' להנה נוק' דז"א נחלקת לב' בחינות, לאה ורחל, ועומדים אחורי ז"א באופן זה, לאה עומדת ממקום קשר של תפילין דז"א עד כנגד החזה ידיה, שהוא שליט העליון ותפארת דז"א. ורחל עומדת מכנגד החזה עד סיום רגלי ז"א. נמצא דכנגד כתר חכמה בינה ודעת ושלטן עליון ותפארת דז"א, הוא מקום עמידת פראן לאה. וכנגד ב' שליטי תפארת דז"א, נלח הוד ויסוד דז"א, הוא מקום עמידת פראן רחל. ובשעת הנסירה לריכה רחל לקבל ב' בחי' הא' הוא להמשיך בל הדינין שיש בכתר שבו וליתנם בכתר שבה ושל חכמה שבו בחכמה שבה ובן עד"ז עד תשלום י"ם שבו בי"ם שבה. והיא הנקראת נסירה מספירה לספירה. כלומר, שכל ספירה לידה מקבלת גבורות מספירה השוא לה, כגון כתר דרחל מקבלת גבורות דבחי' כתר, מכתר דז"א, וחכמה מקבלת גבורות דבחי' חכמה מחכמה דז"א, וכן כולם (ח). בחי' הב' היא.

עיונים והוספות

ו. ואע"פ שבתק"ש ניתנים לה כל המוחין בין דימין ובין דשמאל, מ"מ אין נחשב אלא חיבוק השמאל, דכל בחי' המוחין הנכנסים לנוק' צרי"ה ועש"ה, ואפי' מוחין דפנים הנכנסים ציוק"פ, אינם מוחין דפנים האמיתיים, כיון שכל הנעשה בימים אלו אינו אלא בחי' אחי ובחי' גבורות לגבי חסדים הנכנסים בסוכות. ולכן כל עצודות ימים אלו קרויים 'שמאלו תחת לראשי', ועצודה לסוכות נחשבת בחי' 'וימינו תחבקי'.

ופירוש זה נראה יותר, דשפיר עפי להחשיב חיבוק למוחין הצאים מז"א עצמו לנוק'. ועדיין מידי דוחק לא ילאנו, דמסדר הדברים משמע דמיירי בחיבוק הקודם אפי' לנסירה, כ"ש למוחין הצאים בתק"ש.

ז. ומבואר הטעם צרש"ש, כי לא ניתנו לנוק' כל הגבורות ד" ספירות עד יוה"כ, אלא נה"י דאימא עצמם הם שנכנסו תוך כל י' ספירות הנוק', ואין צדק כדי לעשות הנסירה.

ח. גבורות אלו הם ריבוע דשם הוי"ה, י' י"ק יק"ו יקו"ק, גי' ע"ב, לכל ספירה מנ" ספירות הז"א ריבוע אחד. אותם ריבועים יולאים הימנו בשעת התרדמה, וניתנים לנוק' ע"י נה"י דאימא. 'תרדמה' גי' תרגום, גי' עי' ריבועי הוי"ה, עי' פעמים ע"ב, כדאי' צע"ח.

הנקראת נסירה מפרק לספירה. והוא שכל ספירה לידה מקבלת הגבורות מאותו הפרק שנגד מקום עמידתה. כי הנה בחי' הי"ם שבה הם עומדים מן החזה שלו ולמטה. כתר לידה עומד כנגד החזה לידה ולמטה שהוא צ' שלישים תחתונים לידה, חכמה צינה ולעת לידה כנגד פרקים עליונים לנלח הוד יסוד לידה, חג"ת לידה כנגד פרקים אמצעיים לנה"י לידה, נה"י לידה כנגד פרקים אחרונים לנה"ה ועטרת היסוד לידה. וא"כ צריך שהדינין שבחצי התחתון דת"ת שבו. כלומר, צ' שלישים תחתונים דז"א. ינתנו בבתר שבה. ואז ספירת כתר שבה מקבלת הגבורות מפרק שנגד מקום עמידתה, מצ' שלישי תפארת דז"א. והדינין שבפרק א' דנצח שבו בחכמה שבה. שהיא כנגד פרק א' לנלח שבו, ומקבלת הגבורות מפרק זה שנגדה. וכן עד"ז עד תשלוס הנה"י שלו ככל שיעור קומת שלה. ועד"ז נסירות כל שאר הספירות דנוק', משאר פרקי הנלח ההוד והיסוד דז"א. ג' פרקי נלח לחח"ן דנוק', ג' פרקי הוד לבג"ה, ופרקי היסוד ובכללם עטרת היסוד, לדת"י דנוק' (ט).

ג. הדורמיטא

ונבאר ענין ב' בחי' אלו איך נעשות בי' ימים אלו גם יתבאר היטב מפו' אופן מלאכת הנסירה. הנה ביום א' דר"ה שהוא יום ו' שנברא בו אדה"ר אז הפיל ה' תרדמה על ז"א כדי לנסור את הנוק' העומדת באחוריו. ציאלת המוחין מז"א נופלת עליו תרדמה, ובכניסת נה"י לאימא אל נוק' ננסרת הימנו, וכנ"ל. וזה ענין אופן נסירתה כי בתחי' היו הדינין האלו באות לה ע"י ז"א שנותן לה בחי' הגבורות אשר בדעת שלו יען כי אימא עילאה היתה מתפשטת בו. נתיחלה היו נה"י לאימא [המלציקים נה"י לאצא], ובתוכם כל המוחין, חכמה צינה, חסדים וגבורות לדעת, מתפשטים תוך ז"א, והוא נתן לנוק' הגבורות אשר בדעת שלו. אבל עתה שנפלה עליו תרדמה ונסתלקו ממנו אימא עילאה וגם נסתלקו ממנו המוחין שלו

עיונים והוספות

ט. יש מקשים, דאיך שייך שתקבל נוק' העומדת אצ"א עם ז"א צחי' חכמה מנלח וכו', הלא העומד עם חצירו אצ"א הרי ימינו כנגד שמאל של חצירו.

ובהקדמת זהר חי חלק שמות (ד"ה והשאלה הג') אי' צאגרת שכתב הרה"ק ר' אליעזר מקומארנע קבלה שקיבל מאציו, כי אין לשאול בקבלה שאלות כגון אלו, דאין להשוות מציאות הרוחני אל מציאות הגשמי. ואע"פ שנתנו אלו המשלים, מ"מ אינם שווים בשלמות, דלעולם לא ישוו הגשמי והרוחני.

אלא שמדברי הרש"ש בכמה מקומות משמע דאע"פ שאין לגשם ח"ו שום ענין, מ"מ צריך המשל להדמות ממש לנמשל. וי"ל בדוחק עפ"י דאי' צע"ח שכל פרצוף מלציש על פרצוף שעליו מכל נדדיו סביב, וכמו"כ נוק' מלציש סביב כל ז"א. ולפי"ז צחי' אצ"א היא דרגה של ו"ק, ומלציש נוק' לז"א ע"י ו"ק שלו. ואי"כ צאזיה מקום שהוא יש חיבור בין ימין ידיה לימין ידיה. ואע"פ שדוחק לומר כן, מ"מ ציחור זה יש לו מקור וצחים בדברי הרצ עצמם.

שהיו בתוכה בתוך התפשטות נה"י דאימא עילאה בו כנודע. נפילת התרדמה עליו היא, שנסתלקו ממנו נה"י דאימא, עם כל המוחין שהתפשטו בו עד עתה. ואז גם עמרא דגבורה שבדעת נסתלקה ממנו. בהסתלקות המוחין ממנו נסתלקו גם הגבורות, ואינו יכול לתת עוד לנוק' (י). ואחר הסתלקותו מתוכו מתפשטת אימא עילאה בבחי' הנה"י שבה תוך הנקבה עצמה ואותם הגבורות דעמרא דגבורה נמשכין אליה ע"י הבינה שלא ע"י ז"א. ועי"ז ננסרת נוק' מז"א, וכללהלן. ובמ"ש זה היטב בברכת המפיל חבלי שינה בו' וע"ש היטב.

גם יתבאר לקמן בענין כוונת השופר, כי שם נתבאר ענין מה שנסתלק מן ז"א, שהם בינה ועמרא דגבורה להכנס ברישא דנוק'. היינו המוחין השמאליים, בינה וגבורות לדעת, ונקראים מ"ה וז"ן דז"ן (יא), והם הנכנסים ברישא דנוק' ע"י

עיונים והוספות

י. ואע"פ שאינה מקבלת ממנו דבר, אעפ"כ לא ננסרת ממנו עדיין, דכל זמן שאינה מקבלת המוחין ממקום אחר אינה מתנתקת ממקומה הקודם. ויתרה מזכ, דאף בתחילת כניסת נה"י דאימא לנוק' כאשר לא נכנסו הגבורות אלא לכתר דידה, עדיין לא ננסרה אלא בחי' הכתר דידה, ואילו יתר הבחי' ננסרות מעט מעט צמשך עש"ת וכמבואר. הרי דאין נעשית הנסירה צמה שאינה מקבלת מז"א, אלא צמה שמקבלת הגבורות מאימא.

הביאור הזה עפ"י משל, למי שהיה מקבל פרנסתו מאדם אחר, וציוס אחד הפסיק הלה לפרנסו. הרי כל זמן שאינו מקבל פרנסתו ממקום אחר, אינו ננסר מהראשון, אפילו שכבר איננו מקבל הימנו מאומה. ואפילו התחיל אחר לתת לו איזה חלק להערכות שלו, כל זמן שאין מקבל כל הרגלו, לא יוכל לשכוח את מיעיבו הראשון, ואת התענוג הרצ שהיה לו ממנו, ולא ננסר ממנו עדיין. רק כאשר יקבל מהשני כל לרכו כהרגלו, אזי תענוג זה האחרון ישכח ממנו את התענוג הראשון, ויפרד ממנו לגמרי.

וכן הוא לעולם, תענוג מוליד מידי תענוג. ולכן לא יוכל האדם להפרד מתענוג גשמי, אם לא יקבל אורות ותענוגים רוחניים חילופו, שתענוג הוא המצטל תענוג. וכדאי' צרמצי"ס שאין מחשבת עריות מתגזרות אלא בלב פנוי מן החכמה, כי רק ע"י אור החכמה ואור התענוג שייך לצטל תענוגי העוה"ז.

יא. המפרשים האריכו מאוד בענין זה ליישב לשונות רצינו האריז"ל. וקא"ר של דברים, דמאחר דצרי"ה נתקנים זו"ג הגדולים של שנה זו, לכן נסירה זו שונה מצכל השנה.

והענין, כי צין לאצא וצין לאימא יש חכמה בינה ודעת, והם חלקי דבר ונוק' שלהם הנקראים מ"ה וז"ן דמ"ה לאצא, ומ"ה וז"ן דצ"ן לאימא. והנה צשעת זיווגם נעשה חילוף המוחין, אצא נותן לאימא חלקי הנוק' שבו והיא נותנת לו חלקי דבר שצב. ועי"ז נעשה אצא מ"ה דמ"ה וז"ן דמ"ה, ואימא נעשית מ"ה דצ"ן וז"ן דצ"ן. וצשעת נתינת המוחין לז"א, נכנסים נה"י דאצא הנקרא ללס דאצא וצתוכס מ"ה דמ"ה ומ"ה דצ"ן, תוך נה"י דאימא הנקרא ללס דאימא, וצתוכס

נה"י דאימא שלא ע"י ז"א. אבל מוח חכמה ועטרא דחסד נשאר בסוד אור מקיף על רישא דז"א. מוחין הימניים, חכמה וחסדים דלעת, הנקראים מ"ה וצ"ן דמ"ה, נשארו עתה בסוד אור מקיף ע"ג רישא דז"א. והרי איך נסתלקו הדינין והגבורות מז"א, שהיו הולכות לצד אחוריו להכנס ולהתפשט בנקבה, ועי"כ היו מחוברים אב"א. חיבור נוק' לז"א מאחוריו היה מחמת הגבורות שהיו הולכות לחיזויות שלו, ונוק' ינקה אותם משם. ועתה בהסתלקם מתוכו ונכנסו בה שלא ע"י ז"א נפרדת וננסרת מאתו וניתנו בה כל הגבורות ההם. וכן נעשה בכל שנה, למק"ש עד צאהבה שבשמו"ע מקבלים ז"נ המוחין הראויים לעמוד אח' צאח' (יב). בתיבת צאהבה יולאים כל המוחין מז"א ונופלת עליו תרדמה. ובתיבות זכרנו לחיים (יג) נכנסים נה"י דאימא לתוך נוק', ועמם נכנסים הגבורות הראויות לכל יום ויום מעשי"ת. יום א' דר"ה כתר, יום ב' חכמה, וכן כולם, ועי"ז ננסרת נוק' מז"א. אופן כניסת הגבורות אל ספירות רחל הוא שנחלקת כל ספירה לידה וכתר ביום א' וחכמה ביום ב' וכן כולם, לז"א ספירות כחצ"ד חג"ת נהי"ס (יד), וכן צחי' הגבורות הנכנסות בלוח היום נחלקות אף הם לז"א ספירות, ובכל תיבה מי"א תיבות של זכרנו לחיים נכנסת ספירה אחת מספירות הגבורות אל מקומה בספירה דרחל. נמצא כי נתינת הדינין והגבורות בה שלא ע"י ז"א היא גורמת אל הנסירה שתפרד ממנו כי אינה מקבלת ממנו דבר, וב' דברים אלו שהם נתינת הגבורות בה והנסירה נעשו באחד.

עיונים והוספות

צ"ן דמ"ה וצ"ן דצ"ן, ומשפיעים לו כל המוחין. אח"כ יולאים נה"י דאימא להכנס לנוק' ומקבלת צ"ן דמ"ה וצ"ן דצ"ן.

אך צר"ה, מוכח מלשונות האר"י, שנכנסים לנוק' ללס דאימא ובו מ"ה וצ"ן דצ"ן. ומחדש רבינו השד"ה, דלדורך נתינת המוחין לזו"י הגדולים נעשה חילוף צ' בתיבת צאהבה ונעשה ללס דאצא מ"ה וצ"ן דמ"ה, וללס דאימא מ"ה וצ"ן דצ"ן.

יב. ואז עומדים הדינים צאח' דז"א, ועי"כ דצוקה נוק' עמו צאחוריו לקבל הדינים.

יג. אז נעשית הנסירה, כמבואר לקמן בדרוש ו', דף ל"ג ע"ג.

יד. בסוד הנקרא סוד המגין אין מונים אלא י' ספירות ולא ע' ולא י"א כדאי' בספר יצירה. אך צאמת ישנם כל י"א ספירות הללו, שיש צין כתר וצין דעת, ואעפ"כ אין נמנים צתורת מספר אלא י'. וביאור הדברים כי כאשר נתצונן צצחי' שם הוי"ה שבכל דבר, אין להציע צו אלא או צפנימיותו או צחיזוניותו. אך כאשר אין זה ענין של צצחי' שם הוי"ה שצו, ודאי יש צו צמציאותו י"א ספירות, שבכל דבר שיש נרנחי"י יש י"א ספירות. וסוד המגין הוא להורות על גודל הייחוד, כגון מה שאין הכתר נמנה לפעמים הוא מחמת גודל ציעולו והתייחדו עם מאצילו.

המשך לשון שער הכוונות:

והנה ביום א' דר"ה, כל הגבורות שהם בכתר שלו, עד סיום כל הת"ת שבו, ננסרו, וניתנו אליה בכתר שבה, העומד באחורי חצי התחתון דת"ת שבו. באופן, כי הוא ננסר כחב"ד וחג"ת שבו, והיא לא ננסרת ממנו רק הכתר שבה, וכל הגבורות ההם, נתקבצו בכתר שבה.

ובזה תבין מה שנתבאר בדרוש שקדם לזה, כי ר"ה הוא ראש וכתר דז"א, עם היות שכל החדשים הם בנקבה כנודע. אבל ביאור הדבר הוא, כי אין ננסר ביום א', אלא בחי' הדינין שבכתר הזכר, לתתם בכתר שבה, מראשו לראשה. ונמצא כי סוד ר"ה, הוא ראש הזכר, וגם הוא ראש הנקבה. זה נותן, וזו מקבלת, ושניהם אמת.

והנה להיות כי הגבורות האלו, ניתנין בה שלא ע"י ז"א, הם דינין תקיפין, בלי התבסמות ומיתוק, ואח"כ ע"י השופר שתוקעין ביום ר"ה, חוזרין נה"י דאימא עם המוחין שבתוכם, לחזור ולכנס תוך ז"א, כמ"ל ענין תקיעת שופר, וכבר הקיץ ז"א מתרדמתו, ואז בהכרח הוא שחוזרים הגבורות להמשך בנקבה ע"י ז"א, ונותן בה בחי' גבורות כיוצא בהם, כנגד הא' בנוק'. אבל אלו הגבורות הם מתוקות ומבוסמות יותר, מאותם הגבורות שניתנו בה, בהתפשט אימא עילאה בתוכה, בעת תרדמת ז"א, כנז' בסוד הנסירה. והטעם הוא כי בעת תרדמת ז"א, עלתה נשמתו שהן המוחין שבו, למעלה באו"א בבחי' מ"ן, וגרם זווג עליון בהם. וע"י הזווג ההוא, נתמתקו ונתבסמו אלו הגבורות יותר ממה שהיו בתחי'. ונותנם עתה בנוק', ע"י תקיעת השופר. ונמצאו בה ב' בחי' גבורה: הא' שקבל מאימא בעת הנסירה, היו גבורות חזקות, ודינין תקיפין. והב', שקבל מז"א אחר שהקיץ משנתו ע"י תקיעת שופר, הם גבורות ממותקות ומבוסמות יותר.

גם נמצא, כי מה שננסר ממנו ביום א' דר"ה, הוא מן הכתר עד סיום הת"ת שבו. ומה שננסר ממנה, הוא הכתר שבה בלבד. וכבר נודע, כי לאה עומדת למעלה מכתר רחל, ונמצא כי פרצוף דלאה כולו, וגם הכתר דרחל, ננסרו ביום זה. וגם לסיבה זו, נקרא יום זה, דינא קשיא, כנודע, כי בחי' לאה, הם דינין תקיפין. ודרחל דינא רפיא.

7. יום א', נסירת לזה וכתר דרחל

והנה ביום א' דר"ה. שאז הוא נסירת ספירת כתר, מספירה לספירה ומפרק לספירה, ולריך כתר דרחל לקבל הן הגבורות לכתר דז"א, והן גבורות דב' שלישי תפארת שבו, שכנגד כתר לידה. אמנם לא ספירות אלו בלבד נסרות הימנו, אלא כל הגבורות שהם בכתר שלו עד סיום כל הת"ת שבו נגסרו. כל גבורות דכחצ"ד חג"ת שבו נסרות הימנו, וניתנות לנוק' באופן זה, לזה העומדת במקום כתר עד החזה לידה, מקבלת גבורות דכחצ"ד ח"ג ושליש עליון דתפארת שהם כנגדה, וכל זה נעשה בתיבת באהבה, בין יליאת המוחין מז"א ובין כניסת הגבורות ללזה. ובתיבות זכרנו לחיים, יורדים הגבורות הימנה אל כתר דרחל, ולא נשאר עימה אלא רשימו מאותם הגבורות, ובזה ננסרת לזה כולה ביום א' דר"ה (זו). אותם הגבורות היורדים ונכנסים מלזה אל כתר דרחל, מתערכים גם עם כתר לילה (זו), ונקראים עתה גבורות דבחי' כתר, ובזה נעשית

עיונים והוספות

זו. כל בחי' מבחי' כחצ"ד ח"ג וש"ע דת"ת, נחלקת לז"א ספירות, ויורדים אל ז"א ספירות דכתר דרחל ב"א תיבות של זכרנו לחיים. והנה נסירת לזה נעשית בשעה שיורדים הגבורות ממנה אל רחל ואין נשארים אלה אלא רשימו שלהם לבד, והעם כי אין לריכה לזה לאורך חיותה, אלא רשימו דגבורות לא הגבורות עצמם, וכ"ז שלא קבלה הראוי לה לפי מדרגתה, לא נגמרה נסירתה. ונתקשו המפרשים צענין נסירת לזה, שהרי אינה עומדת עמו אחי באחי כרחל, הדבוקה עמו באחי בכותל אחד לינק הגבורות משם, ולריך לנסרה, אלא עומדת עמו פנים באחי, ומה שייך זה נסירה כלל. והיה מקום ליישצ, דכשם שמלינו לקמן נסירת ז"א ונוק' בשעת עמדם פנים בפנים, כמו כן יתכן נסירה בשעת עמידתם פנים באחי. אלא שאין זה משמעות לשונות הרב, דמשמע דלזה ורחל עומדות אב"א עם ז"א ונגסרות הימנו. וי"א (ש"ש ע"פ הקדמות הרש"ש בכמה מקומות) כי אין הכוונה בכאן לפרטוף לזה דכל מקום, אלא לבחי' אחרת הנקראת לזה, והוא צ"ן שבז"א (שצשעת התיקון נתקן ז"א מו"ק דמ"ה וו"ק דצ"ן, ואותו ו"ק דצ"ן הוא חלק נוק' שבז"א ומקומו ככל פרטוף ז"א), שלפעמים נקרא לזה (כדאי' ברחוב"ג, דף ז' ע"ד סוד"ה והנה), והלכותיו כהלכות לזה, ועומד אב"א עם ז"א, והוא הנסר צר"ה. ובזה יוצן מ"ש שמקום לזה מכנגד כתר דידה, ובכל מקום אמרינן דמקום לזה מכנגד קשר תפילין של ראש דידה. ולהאמור יוצן, שהכוונה בכאן לו"ק דצ"ן שבז"א שאורכו כאורך ז"א. אך הפשוט הוא, כי צר"ה עומדת לזה באופן אחר מכל השנה, באופן של אב"א, וראשה כנגד הכתר דידה. זו. ויש להם איזה השפעה על הכתר דרחל.

נסירת כתר דרחל, מספירה לספירה. אמנם בימים הבאים יירדו הגבורות דחכמה ולמטה מכתר דרחל, ויכנסו כל אחד ביומו למקומו הראוי, ולא ישארו בכתר דרחל אלא גבורות דבחי' כתר, כי שאר בחי' הגבורות עמדו בכתר דרחל ביום א' בדרך מעבר בלבד. ועוד נכנסים אל כתר דרחל ב' שלישים תחתונים לתפארת לדידה העומדים כנגדה, וזה נעשית נסירת כתר דרחל מפרק לספירה, ונשלמו כל הגבורות שמכתר עד תפארת להכנס בנזק'. וניתנו אליה בכתר שבה העומד באחורי חצי התחתון דת"ת שבו. נמצאו בכתר דרחל גבורות דכחצ"ד ח"ג ושליש תפארת שקבלתם מלאה, בנסירה דמספירה לספירה, וגבורות דב' שלישים תחתונים לתפארת שהם כנגד כתר שבה, בנסירה דמפרק לספירה. באופן כי הוא ננסר בחב"ד וחג"ת שבו והיא לא ננסרת ממנו רק הותר שבה. מילדו ננסר כל כחצ"ד חג"ת, שהלכו הגבורות ללאה וכתר דרחל, אך היא, היינו רחל, לא ננסרה אלא בחי' הכתר שבה בלבד, ומחכמה ולמטה נשארת מקושרת אליו (יז). וכל הגבורות ההם נתקבצו בכתר שבה. בין של כחצ"ד וח"ג ושליש עליון לתפארת שניתנו ללאה שכנגדה, וירדו משם לכתר לילה ונתעברו בו, ובין של ב' שלישים תחתונים לתפארת, שכנגד כתר שלה.

ובזה תבין מה שנתבאר בדרוש שקדם לזה כי ר"ה הוא ראש וכתר דז"א עם היות שכל החדשים הם בנקבה כגודע. אבל ביאור הדבר הוא כי אין ננסר ביום א' אלא בחי' הדינין שבכתר הזכר לתתם בכתר שבה מראשו לראשה. ואין זה סותר למ"ש לעיל כי הזכר ננסר בכל בחי' כחצ"ד חג"ת, דהיינו מזל נסירת לאה ורחל הימנו, אולם מזל נסירת רחל לבדה, אין נסירתה אלא דבחי' כתר שלה, ונחשז שלא קבלה אלא גבורות דבחי' כתר, ושאר הגבורות שקבלה, אינם עולים בשם, מאחר שלא ישארו בכתר לילה, ועוד שאף עתה מתעצבים במקומם ונחשזים כולם בחי' כתר. ונמצא כי סוד ר"ה הוא ראש הזכר וגם הוא ראש הנקבה זה נותן וזו מקבלת ושניהם אמת.

ה. נסירה ע"י ז"א

והנה להיות כי הגבורות האלו ניתנין בה שלא ע"י ז"א הם דינין תקיפין בלי התבססות ומיתוק. לקמן בסמוך מצואר בחי' נסירה הב' הנעשית אחר תקיעת שופר, שכבר עומדים פז"פ, והיא נסירה ע"י ז"א, הנקראת נסירה דפנים. ועניינה,

עיונים והוספות

יז. ואע"פ שמיד ביום ראשון נכנסו כל ספירות נה"י דאימא שהם כחצ"ד חג"ת נה"י (כפי שהיו כל ספירות אלו תוך ז"א) אל תוך לאה ורחל, כחצ"ד ח"ג וש"ע דת"ת ללאה, וב"ש תחתונים ונה"י לרחל, (וי"א דאף המוחין נכנסו כולם, וסצירא להו שהגבורות והמוחין אינם תלויים אהדדי) מ"מ כיון שלא נכנסו הגבורות אלא ללאה ולכתר דרחל, לא ננסרו אלא בחי' אלו, ומחכמה דידה ולמטה נשארה מקושרת אליו.

כי לאחר יליאת המוחין מנוק' וחזרתם אל תוך ז"א ע"י תקיעת שופר, חוזר ז"א ונותן לה הגבורות. אך לא כמקדם שעמדו אח' ב'אח', ואף לא באופן של ייחוד פנים בפנים, אלא שנותן לה הגבורות פנים בפנים, באופן של נסירה. כלומר, שנותן לה כל הגבורות בפעם א' בדרך מתנה, באופן שנסרת ממנו ואינה כריכה אליו עוד כל שעה, כפי שהיה קודם הנסירה כשהיתה דבוקה עמו אב"א. כי בתחילה בהיותם דבוקים זה לזה אח' ב'אח', היתה נוק' מקבלת הגבורות מז"א בכל שעה ושעה בדרך אח', וכן בייחוד פנים בפנים נותן לה הגבורות כל שעה בדרך פנים. אך בשעת נסירה הב' שהיא הנסירה דפנים שע"י ז"א, אינה מחוברת אליו לקבל הימנו הגבורות כל שעה, אלא מנסרת הימנו, ונותן לה כל הגבורות בפעם אחת, עד שאינה כריכה אליו עוד. נסירה זו השנית, מזל אחד היא בדומה לנסירה הראשונה שע"י אימא, במה שמקבלת הגבורות ואין כריכה עוד לז"א, אך מאידך אין דומה לגמרי לנסירה הא', שהרי סוף דבר אותם הגבורות מקבלת כעת מז"א ולא מאימא (יח). והנה בנסירה הא' שמקבלת הגבורות ע"י אימא, הנקראת נסירה דאח', אזי אותם הגבורות הם דינין תקיפין, ואין בהם התבססות ומיתוק כלל. כיון שאין המוחין נמשכים באמצעות ז"א שהוא רחמים, נשארים בלתי ממותקים. משא"כ בנסירה השנית, נסירה דפנים, שע"י ז"א, בגבורות אלו יש בהם מיתוק וזיסוס, כי אע"פ שמקבלת כל הגבורות ועומדת לבדה בלתי קשורה עוד אל ז"א, מ"מ סוף סוף מקור הגבורות הללו שבה הם מז"א שהוא רחמים, וזהו

עיונים והוספות

יח. ענין הנסירה היא, מה שאין הנוק' מקבלת המוחין מז"א בתמידיות. אלא שבנסירה דאח' מקבלת המוחין מנה"י דאימא שלא ע"י ז"א כלל, ובנסירה דפנים, מקבלתם מז"א באופן שאין כריכה להיות דבוקה אליו, כי נותן לה בפעם אחת כל הגבורות, ומעתה אין כריכה לו עוד, ובזה מתנתקת הימנו ואין קשורה אליו.

והוא כאדם הנותן ומפרנס לחבירו בקציעות, וע"י"ז הוא מקושר אליו בכל עת. והנה אם יתן לו פרנסתו בפעם אחת ל"י שנים עד"מ, הרי במשך כל י"י השנים הבאות, אינו צריך לו ואין מקושר עמו, והוא בחי' נסירה. אך אין זה נסירה כמו אילו מקבל פרנסות מאדם אחר, אלא בדרגה ממוצעת, דסוף כל סוף מה שקיבל, מאדם זה קיבל, אך עכ"ז הרי זה נסירה.

כיוצא בזה מצינו באחרונים לחקור בענין קידושי אשה, האם הקידושין חלים בפעם אחת למשך כל הזמן, או שבכל רגע ורגע חלים מחדש לרגע זה בלבד, וכן לעולם. וכמו"כ בענייננו, בזמן דיבוקם אח' ב'אח', היו המוחין ניתנים לנוק' בכל רגע ורגע ע"י ז"א. ובזמן נסירה דז"א, נותן לה כל המוחין בפעם אחת, ואין כריכה לו עוד. אך מ"מ ממותקים הם כי באים על ידי ז"א ע"מ. משא"כ בזמן נסירה דאח', שלא קיבלה הימנו כלל המוחין אלא מאימא, ואז אין בהם מיתוק כלל.

ועוד דוגמא לדבר, חידוש הצריאה בכל רגע, כמאמר המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית, וא"כ הצריאה נצרכת מחדש בכל רגע.

מיתוקס. ואח"כ ע"י השופר שתוקעין ביום ר"ה חוזרין נה"י דאימא עם המוחין שבתוכם לחזור ולכנס תוך ז"א. ולא המוחין שילאו ממנו כלכל חוזרים אליו, אלא בתוספת מרובה ממוחין חדשים היורדים מרום המעלות, וכמבואר בדרוש ח'. כמש"ל ענין תקיעת שופר, וכבר הקי"ץ ז"א מתרדמתו. ע"י שיצת המוחין להכנס אליו. ואז בהכרח הוא שחוזרים הגבורות להמשך בנקבה ע"י ז"א ונותן בה בחי' גבורות כיוצא בהם כנגד הא' בנזק'. והיינו דלכך מתנה דפעם אחת, ונקרא נסירה דפנים, וכפי שנתצאר לעיל בסמוך. אבל אלו הגבורות הם מתוקות ומבוסמות יותר מאותם הגבורות שניתנו בה בהתפשט אימא עילאה בתוכה בעת תרדמת ז"א כנז' בסוד הנסירה. נסירה דפנים, שמקבלת הגבורות מז"א באופן של נסירה, שאינה דבוקה בו כל שעה לקבלת המוחין, אותם הגבורות ממוחקים יותר משעת הנסירה לאחר, שקבלה המוחין מאימא שלא ע"י ז"א. והטעם הוא כי בעת תרדמת ז"א עלתה נשמתו שהן המוחין שבו למעלה באו"א בבחי' מ"ן וגרם זוג עליון בהם. כל המוחין לאחר, בין המוחין לכלם לאחר העומדים ע"ג ראש ז"א, ובין מוחין לכלם לאימא הנכנסים תוך נזק', בתקיעת שופר יוצאים הימנה ומטורפים למוחין לכלם לאחר, ועולים למ"ן עד רום המעלות, ע"כ וס"ג דא"ק, וגורמים שם זוג עליון, ועי"ז נולדים מוחין חדשים דפנים, והם היורדים ונכנסים תוך ז"א. וע"י הזוג ההוא נתמתקו ונתבסמו אלו הגבורות יותר ממה שהיו בתחילה ונותנם עתה בנזק' ע"י תקיעת השופר. ונמצאו בה ב' בחי' גבורה. הא' שקבלה מאימא בעת הנסירה היו גבורות חזקות ודינין תקיפין. הנקרא נסירה לאחר. והב' שקבלה מז"א אחר שהקי"ץ משנתו ע"י תקיעת שופר, הם גבורות ממותקות ומבוסמות יותר. וכפי שנתצאר לעיל, הנקראת נסירה דפנים דערך נסירה דלעיל, והיא ממותקת יותר.

גם נמצא כי מה שננסר ממנו ביום א' דר"ה הוא מן הכתר עד סיום הת"ת שבו. כי ננסרו ממנו כל פרצוף לאה וכתר דרחל, והכל יחדיו הם כחצ"ד חג"ת, כחצ"ד וח"ג וסליש תפארת ללאה, וצ' סליש תפארת לרחל. ומה שננסר ממנה הוא הכתר שבה בלבד. היינו כתר דרחל, וכו"ל. וכבר נודע כי לאה עומדת למעלה מכתר רחל, ונמצא כי פרצוף דלאה כולו וגם הכתר דרחל ננסרו ביום זה. וגם לסיבה זו נקרא יום זה דינא קשיא כנודע, כי בחי' לאה הם דינין תקיפין ודרחל דינא רפיא. ועיקר הנסירה דיום א' היא נסירת בחי' לאה (יט), והיא בחי' דינין תקיפין, ע"כ דין דיום זה הוא דינא קשיא.

עיונים והוספות

יט. ואע"פ שננסרת גם כתר דרחל, מ"מ כיון שכתר דרחל הוא דרגה ממוצעת, שרגלי לאה מונחים צמקוס זה, לכן לא נחשב אלא נסירה דלאה. ועוד, דכל כתר הוא ממוצע בין דרגה שלמטה הימנו ובין דרגה שלמעלה הימנו שהיא לאה.

המשך לשון שער הכוונות:

וביום ב' דר"ה, כל חלק הגבורות של הכתר שלו, נשאר בכתר שלה. ושאר הגבורות שנסתלקו ביום א', מן החכמה ובינה ודעת וחג"ת שבו, יורדות ועומדות בחכמה שבה, ואז ננסר פרק א' דנצח דז"א, וגם החכמה שבנקבה העומדת כנגדו, וכל הגבורות שבחכמה שלו ולמטה, יורדין בחכמה שלה שננסרה ביום זה.

והנה בעת הורדת אלו הגבורות בחכמה שבה, הם מתמתקות יותר פעם ב', כי הלא יום ב' דר"ה, נקרא דינא רפוא. וביאור הענין הוא, במה שנבאר טעם, למה הם ב' ימים ר"ה. ומה חילוק יש ביניהם. ומה טעם תקיעת שופר, גם ביום הב' דר"ה. אבל הענין הוא, כי אעפ"י שז"א נתעורר והקיץ משנתו ביום א', ע"י תקיעת השופר, עכ"ז כיון שלא ננסר מוח החכמה שבה, רק הכתר שבה בלבד כנ"ל, לכן עדיין אין זה התעוררות גמורה, ועדיין חוזר וישן, עד יום הב', שננסרה החכמה שבה כנז', וירדו שם גבורות דחכמה שבו, וכיון שירדו שם הגבורות דחכמה שבו, אז חוזרין לתקוע שופר ביום ב', ומתעוררין המוחין, וא"צ ז"א לחזור ולישן עוד, כי כיון שנתעורר המוח, ההוא הנקרא חכמה, אין עוד שינה, ואין צורך לתקוע שופר בשאר עשרת הימים.

גם צריך שתדע, כי ביום הא' בלבד, קודם תקיעת שופר, ננסרו הגבורות וניתנו בנוק, ע"י אימא, שלא ע"י ז"א. אבל אחר תקיעת שופר ביום א', כל בחי' נסירת הגבורות ונתינתם בנוק, הוא ע"י ז"א עצמו, שלא ע"י אימא, כי אחר התקיעה ההיא, חזרה אימא ונתפשטה בז"א. ואף אם אנו תוקעים פ"ב ביום ב', הוא לטעם הנ"ל, אבל אין הדינין ננסרין, אתר תקיעת שופר דיום הא', אלא ע"י ז"א, וממנו ניתנין אליה.

ועתה עדיין צריך לבאר, ההפרש וכו' ונחזור לענין א', כי הגבורות היורדות בחכמה שבה, ביום ב' דר"ה קודם תקיעת שופר, גם הם מתוקות ומבוסמות לסיבה הנז', לפי שנמשכין ע"י ז"א כנז' וכו'.

ו. יום ב', נסירת חכמה לרחל

וביום ב' דר"ה. זו נעשית נסירת בחי' חכמה לרחל, מספירה לספירה ומפרק לספירה. ולכן מחוץ אותם הגבורות שניתנו לתמוך ככתר לרחל, שהם בחי' כחצ"ד ח"ג ושל"ש עליון לתפארת כל חלק הגבורות של הכתר שלו נשאר בכתר שלה. הגבורות השייכות לבחי' כתר, נשארים שם. ושאר הגבורות שנסתלקו ביום א' מן החכמה ובינה ודעת וחג"ת שבו יורדות ועומדות בחכמה שבה. יתר הגבורות שצכתה, שננסו מחצ"ד ח"ג ושל"ש לתפארת, יורדות ועומדות בחכמה לרחל. והיא נסירה מספירה לספירה, שמקבלת חכמה לרחל הגבורות לחכמה ומוחכמה ולמטה מנה"י לאימא של"ש ע"י ז"א. ואז ננסר פרק א' דנצח דז"א, וגם החכמה שבנקבה העומדת בנגדו. והיא נסירה מפרק לספירה, וע"י ננסר פרק א' לנלח שבו שנגד החכמה שבה, וניתנים הגבורות לבחי' חכמה שבה ע"י נה"י לאימא, וננסרת. וכל הגבורות שבחכמה שלו ולמטה יורדין בחכמה שלה שננסרה ביום זה. ומקבלת נוק' גבורות לחכמה דמספירה לספירה, לאורך הנסירה, כנ"ל.

והנה בעת הורדת אלו הגבורות בחכמה שבה הם מתמתקות יותר פעם ב' כי הלא יום ב' דר"ה נקרא דינא רפיא. הוא טעם נוסף להא ליום ב' הוא דינא רפיא, מלבד מ"ש לעיל כי יום א' הוא יום נסירת לילה. וביאור הענין הוא במה שנבאר טעם למה הם ב' ימים ר"ה ומה חילוק יש ביניהם, ומה טעם תקיעת שופר גם ביום הב' דר"ה. בתקיעת שופר לא נעשה מאומה צפועות הנסירה, אלא נעשה התעוררות ז"א והכנסת המוחין אליו. וא"כ לריד לבאר, לאחר שכבר תקעו ביום הראשון ועוררו לז"א משנתו והכניסו המוחין אליו, מדוע עוד יש לתקוע ביום הב', הרי ז"א כבר ניעור ועומד וכן המוחין כבר נכנסו בו. ואילו המשך מעשה הנסירה, להוריד הגבורות מכתר לנוק' למקומם הראוי, אין נעשית ע"י השופר כלל. אבל הענין הוא כי אעפ"י שז"א נתעורר והקיץ משנתו ביום א' ע"י תקיעת השופר. ע"י כניסת המוחין בו. עכ"ז כיון שלא ננסר מוח החכמה שבה רק הכתר שבה בלבד בנ"ל, לבן עדיין אין זה התעוררות גמורה ועדיין חוזר וישן עד יום הב' שננסרה החכמה שבה בנ"ו וירדו שם גבורות דחכמה שבו וכיון שירדו שם הגבורות דחכמה שבו אז חוזרין לתקוע שופר ביום ב' ומתעוררין המוחין וא"צ ז"א לחזור ולישן עוד כי כיון שנתעורר המוח ההוא הנקרא חכמה אין עוד שינה ואין צורך לתקוע שופר בשאר עשרת הימים. דברים הללו קשים להולמם, חלל, דמאי שייכות יש בין נסירת בחי' חכמה לנוק' ובין התעוררות ז"א, הלא התעוררות ז"א ע"י תק"ש, וכבר נעשית ביום א', ומה בכך שלא ירדו הגבורות לחכמה לנוק' ועדיין לא ננסרה בחי' חכמה לנוק', והלא אין הנסירה פועלת התעוררות ז"א אלא כניסת מוחין לנוק'. ועוד קשה, ללעיל בדרוש ב' נתבאר החילוק שבין יום א' ליום ב', לביום א' נתקן הפנימיות וביום ב' החיצוניות, ומשמע שאין עוד חילוק ביניהם. והכל לא הזכר מפנימיות וחיצוניות

מאומה, אלא חילוק אחר, דביום א' הוא נסירת כתר וביום ב' נסירת חכמה. ועוד דלדבריו לעיל, אין מובן איך יתכן נסירת חכמה לחילוניות ביום ב', והרי לא נתנסר מאומה בפרטות לאה ובכתר דרחל דמחלצ זה, כדאי' הכא. ועוד, אימתי תהיה נסירה בחכמה דרחל לגבי בחי' החילוניות. מדיוקים אלו ועוד (עיין פת"ע א"ב ע"א, ש"ס ח"ג דרוש ג' דר"ה אות י"ד ואות י"ח, וע"ע פתח עינים החדש להגר"ש דבלינקי שליט"א חלק ו' עמ' מ"ג עד מ"ח) מסיק רבינו הרש"ש זי"ע כי נסירת הכתר נעשית ביום א' בפנימיות לבד, ונשלם חילוניות דכתר ביום ב'. נמצא כי ביום ב' נעשה תשלום נסירת חילוניות דכתר, ומלבד זאת נסירת פנימיות וחילוניות דחכמה. והנה נתבאר לעיל, כי ב' נסירות יס', נסירה דאח' ונסירה דפנים. נסירה דאח', דבתיבת צאהבה יולאים המוחין מז"א ונעשה דורמיטא, ובתיבות זכרנו לחיים, נכנסים המוחין לנוק' ונעשה נסירה. ונסירה דפנים נעשית בתק"ש, שיולאים המוחין מנוק' ומטרפים עם מוחין דעל גבי רישא דז"א, ועולים למ"ן לרום המעלות לייחד ע"ב וס"ג דא"ק, ויורדים מוחין חדשים כלומר מוחין דפנים עם מוחין דאח' הישנים, ונכנסים לז"א, ונותן ז"א לנוק' המוחין בדרך נסירה דפנים כנזכר לעיל באריכות. ב' בחינות נסירה אלו נעשות בין בפנימיות ז"א ובין בחילוניות ז"א, כמבואר לעיל בדרוש ב'. נמצא א"כ ד' בחי', אח' ופנים דפנימיות ואח' ופנים דחילוניות. עוד חידש רבינו הרש"ש זי"ע ומכאן קושיות ודיוקים רבים (ב), כי הפנימיות עצמה נחלקת לב' בחינות, אח' ופנים. נמצא, דבחינויות ב' בחינות, אח' ופנים דחילוניות. ובפנימיות ד' בחינות, אח' ופנים דאח' דפנימיות, ואח' ופנים דפנים דפנימיות.

ביום א', מבחי' חילוניות, אין ננסר מאומה. ומבחי' פנימיות ננסר כתר דרחל [מספירה לספירה ומפרק לספירה], בבחי' אח' דאח' דפנימיות, ואח' דפנים דפנימיות. כיצד, בתיבת צאהבה, יולאים המוחין דאח' דאח' דפנימיות מז"א, ובתיבות זכרנו נכנסים לנוק', ובזה נעשה נסירה דאח', בבחי' אח' דאח' דפנימיות. ובתק"ש, יולאים המוחין מנוק', ועולים עם המוחין דע"ג

עיונים והוספות

ב. דמשמע שביום הב' עוסקים בין בפנימיות ובין בחילוניות, (ועי' לעיל דרוש ב' שהבאנו לדייק כן בלשונו) ומוכרח שביום הא' עוסקים עם חלי הפנימיות בלבד, וביום הב' משלימים חלי הפנימיות וכל החילוניות.

ולכן ביום א' עוסקים בתחילה, בתיבת צאהבה, עם חלק הקטן ביותר של הפנימיות, והוא אח' דאח' דפנימיות. אח"כ בתק"ש מדלגים עד אח' דפנים דפנימיות, ובזה עוסקים ביום א' בחלי עבודה דאח' וחלי עבודה דפנים. וביום ב' משלימים עבודות דפנימיות [תיקון הפנימיות נמשך ב' ימים, שהיא קשה יותר], עם כל החילוניות. וכ"ז מלבד נסירת חכמה על כל בחינותיה. נמצא ו' נסירות הן, ג' דאח' וג' דפנים. בפנימיות ב' דאח', והם אח' דאח' (הנעשה בצאהבה), ופנים דאח' (בתק"ש), ובחילוניות אח' (ביום ב'). ועד"ז ג' נסירות דפנים (הנעשים כולם ביום ב').

רישא דז"א למ"ן, ומתייחדים ע"ב וס"ג לא"ק, וזאים מוחין חדשים לפנים, כלומר לאח' לפנים לפנימיות, עם מוחין לאח' הישנים, הם מוחין לאח' לאח' לפנימיות, ונכנסים תוך ז"א, ונותן ז"א לנוק' הגבורות באופן של נסירה לפנים, בבחי' אח' לפנים לפנימיות.

ביום ז', הוא יום נסירת החכמה, ואי אפשר לנסר בחי' חכמה עד שגלמים כל נסירות דכח, דהיינו, כל בחי' החילוניות, שהם אח' לפנים דחילוניות, ובבחי' הפנימיות, פנים לאח' ופנים לפנים לפנימיות. כיכל, כל בחי' אח' בבאהבה [דורמיטא והנסירה שניהם בבאהבה, קודם לזכרנו, שזכרנו ננסרת בחי' חכמה, המיועדת ליום ז', וכל בחי' פנים בתק"ס. אח' דחילוניות וכן פנים לאח' בבאהבה, ופנים לפנים בתק"ס. והנה בחי' פנים לאח', מכל א' יס זה בחי' אח', ולכן נסירתה בבאהבה, ומכל שני יס זה גם בחי' פנים, ולכן אופן נסירתה הוא כנסירת פנים. כלומר, שאין יוצאים המוחין מז"א ונכנסים לנוק' ע"י נה"י לאימא כנסירת אח', אלא נעשה באופן דנסירת פנים, והוא, שעולים מוחין לאח' לאח' לפנימיות [דמאתמוול] למ"ן עד רום המעלות, וזאים ויורדים מוחין חדשים לפנים לאח' לפנימיות לז"א, ונותן ז"א הגבורות לפנים לאח' לפנימיות לנוק', באופן של נסירה לפנים.

ומלכד נסירת תשלומי כתר, ננסרים ביום ז' כל בחי' חכמה. אח' לפנים דחילוניות, ואח' לפנים בין לאח' ובין לפנים לפנימיות. בחי' אח', והם, אח' דחילוניות, ואח' לפנים לאח' לפנימיות, בבאהבה וזכרנו [דורמיטא בבאהבה, ונסירה בזכרנו], ובחי' פנים, והם, אח' לפנים לפנים לפנימיות בתק"ס. וכן נעשה בכל יום מעשי"ת נסירה מספירה לספירה ומפרק לספירה, בג' בחי', בלאח' דחילוניות, ובלאח' לפנים לאח' לפנימיות, וכ"ז נעשה בתיבת באהבה שכלל יום, לפי סדר שכתבנו לעיל. יום ג' בינה, יום ד' דעת, יום ה' חסד, יום ו' גבורה, יום ז' תפארת, יום ח' נח, עיוכ"פ הוד יסוד ומלכות. וזיוכ"פ נסירה לפנימיות.

ולפי"ז יס ליישב לשון קדשו, לכיון שלא ננסר מוח החכמה ביום א', אי"ז התעוררות גמורה. דאפי' שהקיץ ז"א בבחינת הפנימיות, כלומר שנקנסו אליו מוחין דבחינת אח' לפנימיות, מ"מ בחינת החילוניות עדיין לא ניעור. ולכן למחרת ביום ז' שתושלם נסירת הכתר עם נסירת החכמה, אז תתעורר בחי' חילוניות דז"א, וא"ל ז"א לחזור ולישן עוד מאחר שנתעורר בכל בחינותיו.

גם צריך שתדע כי ביום הא' בלבד קודם תקיעת שופר ננסרו הגבורות וניתנו בנוק' ע"י אימא שלא ע"י ז"א. באופן של נסירה לאח'. אבל אחר תקיעת שופר ביום א', כל בחי' נסירת הגבורות ונתינתם בנוק' הוא ע"י ז"א עצמו שלא ע"י אימא. כלומר באופן של נסירה לפנים. כי אחר התקיעה ההיא חזרה אימא ונתפשטה בז"א. וכבר נתעורר ז"א בבחי' פנימיות, וכנ"ל. אבל בבחי' חילוניות עדיין לא נעשה מאומה, לא התעוררות ז"א ולא התפשטות נה"י לאימא. וביום ז' נעשים כל הפעולות דחילוניות בבחי' כתר כמו ביום א' בפנימיות, וכמשמעות דבריו הק' דלרוש ז', שאין בין יום א' וב' אלא שזה פנימיות וזה חילוניות. ואף אם אנו תוקעים פ"ב ביום

ב' הוא לטעם הנ"ל, אבל אין הדינין ננסרין אתר תקיעת שופר דיום הא' אלא ע"י ז"א וממנו ניתנין אליה. וכנ"ל, לנסירה לפניס דאח' לפנימיות אינה ע"ד נסירה דאח' ממס, אלא כמה שנגעקית צחיכות צאהבה ולא בתק"ש, אך אופן הנסירה עצמה הוא כנסירת פנים, שעולים אח' דאח' למ"ן וצאים מוחין לפניס דאח' לז"א, וממנו לנוק'.

ועתה עדיין צריך לבאר וכו' (כא) ונחזור לענין א' כי הגבורות היורדות בחכמה שבה ביום ב' דר"ה קודם תקיעת שופר גם הם מתוקות ומבוסמות לסיבה הנז' לפי שנמשכין ע"י ז"א כנז'. ציאלו המפרקים לכוונתו אל תשלום נסירת הכתר, צחי' פנים דאח' לפנימיות. ונעשה ע"י שעולים אח' דאח' מתוך ז"א שנקנסו אליו מאתמול, למ"ן, ויורדים מוחין וגבורות חדשים לפניס דאח' לפנימיות אל ז"א, וממנו לנוק', ועי"ז ננסרת נסירה לפניס שהיא ע"י ז"א. ומאחר שניתנו גבורות אלו ע"י ז"א נמתקות ומתבסמות (כב).

עיונים והוספות

כא. אין כאן פירוש על כל הדרוש וגם על סופו.

כב. דאס כוונתו אל נסירת חכמה דיום צ', הרי היא שוב אל נסירת הכתר דיום א', דהיינו שיוצאים המוחין מז"א ונקנסים לנוק' ע"י נה"י דאימא שלא ע"י ז"א, והכא אמר שנמשכין ע"י ז"א. ואף תשלום נסירת הכתר צחי' חילוניות, נעשה כדאיתמול, דאח' דחילוניות יוצאים מז"א ונקנסים תוך נוק' ע"י נה"י דאימא. וע"כ דמייירי צחינות הפנימיות בלבד, וע"ז אמר שנקנסים כולם ע"י ז"א.

